

ΟΙ ΠΑΡΑΦΩΝΙΕΣ

Τὸ τελευταῖο διάστημα ἀκούονται συχνά, πυκνά μερικές παραφωνίες μέσα στὴν συνολικὴ ἐργασία τῆς γυναίκας γιὰ τὴν γυναίκα.

Πολλὲς μὲν πιάσουν τὴν «δημοσιογραφικὴ πέννα» γιὰ νὰ γράψουν «ἄρθρα» γιὰ τὴ γυναικεία κίνησι τὴν σύγχρονη καὶ περιορισμένη στὸ τόπο μας ἢ νὰ δώσουν κάποια ἐπιφανειακὴ τὸ πλεῖστον εἰκόνα τῆς γεμάτης νόημα ζωῆς, ποὺ πλούσια κυλᾷ σὲ ἀληθινὰ πολιτισμένους χώρους καὶ τῆς ἑποίας ἴσως οὔτε τίς ρίζες ξεύρουν οὔτε τὴν ἐξέλιξι, ἀρέσκονται νὰ ρίχνουν μερικὰ πετραδάκια κατὰ τοῦ φεμινισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἕμως δημιουργήμα καὶ προϊόν εἶναι αὐτὲς οἱ ἴδιες. Γιατὶ ἂν σήμερα ἔλοι οἱ δρόμοι εἶναι ἀνοιχτοὶ γιὰ κάθε ἀξία, αὐτὸ ὀφείλεται καὶ στὶς φεμινίστριες ἑλων τῶν ἐποχῶν καὶ ἑλων τῶν λαῶν. Στὶς γυναῖκες ἐκεῖνες ποὺ πρῶτες κίσθάνθησαν τὴν ἀδικία πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸ τους καὶ ποὺ πρῶτες ἔσχυσαν στὸ ἐσώτατο ἐγὼ τους καὶ ἔνοιωσαν ὅτι ἡ γυναίκα ὅπως καὶ ὁ ἄνδρας μπορεῖ νὰ ἔχει κάποια δύναμι καὶ γιὰ ἄλλη δράσι, παράλληλη στὴ καθαρὰ οἰκογενειακὴ.

Καὶ ἂν ὁ δρόμος αὐτὸς ὁ μακρὺς, ὁ γεμάτος ἐμπόδια καὶ ἀντίδρασι γιὰ πολλοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ὁ καθένας, ἀνοίγοντας οἰονδήποτε ἐγχειρίδιο πραγματευόμενο τὸ ζήτημα αὐτό, ἤμπορῃ νὰ μάθῃ, σὲ μερικὰ σημεῖα δείχνῃ βιαιότητες—αὐτὸ εἶναι εὐκολονόητο καὶ φυσικό.

Καὶ πῶς πάλι τὸ ξύπνημα καὶ τὸ ξεσκλάεωμα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ τους μερικῶν γυναικῶν ἔφερε τὰ πρῶτα χρόνια τὴν κατάπληξι καὶ τὴν ἀντίδρασι τῶν ὁμοφύλων—καὶ αὐτὸ εἶναι φυσικό, διότι τὸ κάθε τι ποὺ δὲν ἐννοεῖ κανεὶς, ἰδίως ἢ κάθε κατάκτησι στὸς δρόμο τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς νίκης τοῦ ἀτόμου εἶναι ἀκατανόητος σὲ κείνες, ποὺ εἶναι εὐχαριστημένες μέχρι ψυχικοῦ θανάτου, πνευματικῆς ἀκινήσιος ἀπὸ τὸ δικὸ τους παρὸν.

Σήμερα ἕμως μετὰ τὸν μακρὺν καὶ δύσκολον δρόμο, μετὰ τὴν ἐξόψωσι τῆς γυναίκας νομίζω πῶς πρέπει νὰ εἶναι πασιγνώστο ὅτι φεμινισμὸς θὰ πῆ ἀνθρωπισμὸς καὶ εἰδικώτερον ὅτι ἡ ἐργασία ἢ τόσο πλατειὰ τῆς γυναίκας εἶναι δημιουργήμα κοντὰ στοὺς παράγοντας τοὺς οικονομικοὺς, πολιτικοὺς κλπ. κλπ. καὶ τῶν φεμινιστριῶν καὶ τῶν φεμινιστῶν ἐπιστημόνων, λογοτεχνῶν, ποιητικῶν καὶ ἄλλων.

Καὶ βέβαια στὴν ἐποχὴ μας ἐργάζονται γυναῖκες παντοῦ καὶ ὁ κύκλος τῆς δράσεώς τους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κλίσι ἢ τὲς ἀνάγκες τῆς ζωῆς, μὰ ἡ ἀκτίνα τῆς δράσεώς τους εἶναι σύμφωνη μὲ τὲς ψυχικὲς καὶ σωματικὲς δυνάμεις τῆς καθεμιάς.

Δὲν θὰ πῆ ἕμως αὐτὸ πῶς ἐπειδὴ ἢ μιὰ περιορίζεται νὰναὶ διηγηματογράφος, ἢ νὰναὶ γιατρός ἢ δημοσιογράφος πῶς αὐτὸ εἶναι τὸ ἅπαντο καὶ πῶς τὸ κάθε τι ποὺ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμά της ἢ τὴν ἐρασιτεχνικὴ δουλειὰ εἶναι ἀνάξιο καὶ ὑποκείμενο μόνο στὴν κατάκριση καὶ τὴν ἐπίκριση τὴν τόσο εὐκολὴ σὲ μᾶς.

Ἐπίσης ἐπειδὴ ἔχομε μερικές δικηγόρινες, καὶ καθηγήτριες καὶ συγγραφεῖς δὲν θὰ πῆ πῶς λύθησαν ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ ἐνδιαφέρουν ἀμεσώτατα τὴν

γυναίκα, πολύ πλατύτερα και πολύ γενικώτερα από την επαγγελματική της προαγωγή.

Και αν υπάρχουν μέσα στα εκατομμύρια του πληθυσμού μας μερικές εκατοντάδες γυναίκες που σκέπτονται τα γυναικεία ζητήματα πασχίζοντας να βρουν τον πειθ σωστό και τον πειθ σύντομο δρόμο που θα φέρη σε κάποια γενικώτερη πρόοδο, τες όμοφυλές τους αυτό ακριβώς δείχνει ότι και μεις έχουμε κάποιο πρόγραμμα κοινωνικής εργασίας με ώρισμένη κοτεύθουνσι.

Αυτό βέβαια δεν εμποδίζει καμμιά να δώσει δική της κατεύθουνσι στη δική της δουλειά, αν βέβαια υπάρχει δίπλα μας άλλη δύναμις, άλλη θέλησις.

Ής τολμήση—ας εργασθῆ. Ὁ δρόμος για όλες είναι ανοιχτός. Ἄλλ' ας ρίχνη καμμιά ματιά στην εργασία των ανήσυχων ψυχών που περάσανε ἢ των γυναικῶν που είναι ακόμα δίπλα της και που εργάζονται και «φεμινιστικά».

Τί άστείο αλήθεια θα ήταν αν ένας Ἔδισσον, ἢ ἔξερευνητής μακρινῶν, άγνώστων χωρῶν, ἢ μαθηματικός περιφρονούσε τὸ ἔργον ἑνὸς Ρουσσῶ ἢ Ἰολστόη ἢ οἰουδήποτε άλλου που πόνεσε τούς συνανθρώπους του και που με τρόπο ἔχι ξηρό, «ἐπιστημονικό», αλλά γεμάτο φλόγα, ἐνθουσιασμό θέλησε να καταπολεμήση τες ανισότητες στην κοινωνία, γιατί απλούστατα δεν ἔκαμε καμμιά ἐφεύρεση ἢ δεν ἔγραψε καμμιά μονογραφία για δικηγόρους, δασκάλους, γιατρούς.

Και ἡ στενή επαγγελματική ἢ ἐπιστημονική εργασία οἰασδήποτε φύσεως μπορεί να ὑπάρξη μονάχη της—κανείς δεν κατηγορήσε κανένα διότι μόνο εργάτης, μόνο παιδαγωγός, μόνον ἐφευρέτης είναι· μα και κανείς από τούς αληθινούς ἐμπνευσμένους, δημιουργικούς στην οἰαδήποτε δουλειά ἔσο «ὑψηλή» και «εὐγενικιά» και να ναι δεν κατηγορήσε κανένα, διότι ὑπῆρξαν και ὑπάρχουν μερικοί που στην δρασί τους προσπαθοῦν να περιλάβουν ἔστω ἕνα ἄπλο ἐνδιαφέρον για κάτι που βρίσκεται λίγα βήματα μακρύτερά τους.

Και πραγματικά σ' αυτό τὸ ἐνδιαφέρον, ἔχι βέβαια μονάχα θεωρητικό δεν στηρίζεται ἔλη ἢ ζωὴ μας, ἔλος ὁ πολιτισμός του ανθρώπου.

Ἡ εργασία και ἡ ζωὴ, ἡ ἐπιστήμη και ἡ ζωὴ ἔχουν ἀρρηκτο σύνδεσμο μεταξύ τους, ἀποβλέποντας στην καλύτερεσι των συνθηκῶν τῆς ζωῆς του ανθρώπου—ὕλικῶν, ψυχικῶν, πνευματικῶν.

Τέλος τὸ να πιστεύη κανείς πῶς ἐπιστήμη ἢ εργασία γενικά είναι να κάθεται κανείς στὸ γραφεῖο του και να καταγίνεται με καθαρῶς θεωρητικά ζητήματα γυρίζοντας τὴν πλάτη του στη ζωὴ, μοῦ θυμίζει τούς Βραχμάνας των Ἰνδιῶν και τούς ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὅποιοι μάλιστα ἐπωφελοῦντο τῆς ἐπιστήμης τους πρὸς ἐκμετάλλευσιν των άλλων τάξεων. Συγχρόνως κάμνει αἰσθησι πῶς μποροῦν στην δημοκρατική μας ἐποχὴ να λέγωνται «αλήθειες», οἱ ὅποιες δεικνύουν ἄγνοια ἔλων των μεγάλων προβλημάτων που ταράτουν τὴν ἡσυχία του ανθρώπου και εἰδικά σε μās τες γυναίκες τὴν παντελῆ ἄγνοια του φεμινισμού και των σκοπῶν του.

Ἄννα Σταματελλάτου